

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio Secunda De Religione Eclectica Seu Prudentum ad Locum 1. Thessal. V.21

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Winter, Johannes Christoph**

Argentorati, 1705

VD18 11641991

§. 6

urn:nbn:de:bsz:31-105849

hic, inquam, minus universalis ratio Religionum & Syncretismi potuisset addi; sed non litigabimus; verum autorem sequemur, quando crassam illam vocat, cum omnes religiones pro ratione utilitatis quis se accipere posse putat, quod vocabulum omnium tamen admodum restringit & limitat c. 4. p. 18. sqq. tantum de Religionibus Christianis: durch das Wort Religion wil ich eben hier tam latè nicht verstanden haben alle Religionen/ als Judenthum/ Heydenthum/ Christenthum --- sondern ich verstehe die mancherley species, und die so genannte Religionen der Christlichen Religion/ als die Lutherische/ Papistische/ Reformirte &c. quæ explicatio omnino necessaria fuit: nec enim in cap. 2. ulli potuisset legenti in mentem venire, per verba alle Religionen/ intelligi tantum ita dictas inter Christianos, quam quis possit accipere, & utilitati suæ accommodare, cum de religione in genere antea dixisset. Est autem fundamentum hujus opinionis & Syncretismi, reverà Puccianismus, (juxta b. Bebel. Coll. Anti-Syncret.) quo statuitur omnes omnium religionum homines in sua quemq; Religione posse salvari, adeoq; virum quendam politicum omnium se religionum formis posse accommodare, si quid inde utilitatis, vel ad se, vel ad suam rempublicam speraverit redundaturum. Quem Syncretismum & Pseudo-Policum §. præced. diximus cum b. Danhavv. Myster. Syncret. p. 33. & p. 35. qui ex Luberto ref. hæc addit: Multi religionem tanquam inanes fabulas & terribilissima ad hominum animos percellendos excogitata ridere & subsannant: hi putant omnes contentiones de dogmatibus Christianæ doctrine tantum esse logomachias, & quia ipsi in corde suo omnem religionem rident, cumq; nullum alium ob finem prætendunt, quam ut emergant &c..

§. 6.

§. 6.
Die subtile
Art:
subtilis.

Tertiam speciem facit die subtile Art// ex omnibus religionibus eligendi id quod verissimum alicui videtur, was einem jeden am wahrhaftigsten deuchtet/ p. 12. conf. c. 5. Quæ species tertia præcedentium esse non videtur, sed ad sequentes & eclogariam potius referenda; & quemadmodum si per vocabula auf alle Religionen/ intelligantur simpliciter omnes, Christiana, Judaica, Ethnica, &c. est ferè impossibilis ipsi auctori visa, c. 5. p. 22. propter summam diversitatem harum religionum; ita adeo

adeo est
mereatur, n
dolino, Che
quos autem
vel Ethnici e
deos: nam
liquid Judæ
tanquam Ju
m à Christo,
denus Christ
mo sit, nihil
e.g. credat
jubam &c. cr
mea religion
quia in verbo
que hoc tant
quod unus ut
Christum, qu
& si quod cap
is, ut v.g. eti
nicus & ex lum
gionem non r
dine conform

Dividit e
religiam, qua
Religion/ tan
nus erwehlet/
cum suum pro
suo tempore q
facile possibile
vel möglich ju
simpliciter (gar
etnis Religio
mentalibus a
num tantum

DISSERTATIO IV.

id est Christiano homine indigna, ut Christianus dici non mereatur, nec sit, nisi solo nomine, qui ex Gentilismo, Judaismo, Christianismo &c. religionem habet conflata. Loquor autem non de quibusdam ritibus, quos forte vel Judæi, vel Ethnici etiam habuerunt, non tamen à se, sed imitando Judæos: nam quemadmodum ritus religionem non faciunt, ita si quid Judæis receptum, id ad nos translatum seruetur, non tanquam Judaicum, multo minus ut Ethnicum recipitur, sed ut à Christo, vel Christi Apostolis commendatum, & hæc tætenus Christianum. At vero si de credendis & sperandis sermo sit, nihil ut Ethnicum Christianæ religionis esse potest; e. gr. credat Ethnicus Deum esse, esse unum, verum, bonum, iustum &c. credit etiam id Christianus, id tamen non est ex Ethnica religione electum; nam Christianus vera fide id credit, quia in verbo Dei revelatum est, cui innititur fiducia firma, neque hoc tantum, sed in connexionem cum reliquis necessariis, quod unus ut & trinus, quod verus, bonus in per & propter Christum, qua ratione cum Gentilismo nihil commune habet; & si quod caput est Ethnicæ superstitionis, vel alicujus veritatis, ut v. g. etiam in praxi, honestum esse faciendum, id ut Ethnicus & ex lumine naturæ profectum Christianus in suam religionem non recipit, sed ut revelatum verbo DEI, & Christi doctrinæ conforme; De quo D.V. ad cap. V. plura.

§. 7.

Dividit eandem porro, Religionem scil. Prudentum, vel Eclecticam, quæ proxime fuit tacta, in Majorem, die große Wahl-Religion/ wann man auß allen Religionen der ganzen Welt etwas erwöhlet/ scil. ex Gentilismo, Judaismo &c. de hac iudicium suum protulit autor c. 6. p. 24. ad quem locum etiam nos suo tempore quædam monebimus, placet quod non bene vel facile possibilem autor putat, c. 6. quanquam de verbis nicht wol möglich iudicemus obiter, mitius dicta esse, id enim esse simpliciter (gar nicht möglich) impossibile, dicendum fuisset, ut ex his Religionibus una conslerur, quod in maxime fundamentalibus articulis versentur in contradictorio; Sumamus unum tantum caput: Est fidei nostræ Christianæ caput præcipuum

G 3

§. 7.
Eclogarum
major
die große
Wahl-Religion-